

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

13 лютого 2020 р.

№ 3-рк

Акціонерному товариству «Укртрансгаз»

Товариству з обмеженою відповідальністю
«Оператор газотранспортної системи України»

Про припинення дій,
що можуть мати негативний
вплив на конкуренцію

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 12.02.2020 № 128-01/74-П,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) В Антимонопольному комітеті України здійснюється розгляд заяви товариства з обмеженою відповідальністю «Стрийнафтогаз» (далі – ТОВ «Стрийнафтогаз», Товариство) щодо порушення, на думку Заявника, акціонерним товариством «УКРТРАНСГАЗ» (далі – АТ «УКРТРАНСГАЗ») та приватним акціонерним товариством «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (далі – НАК «Нафтогаз України») законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 7 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку природного газу.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (2) Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

- (3) Ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема: недопущення та усунення обмежень конкуренції, спричинених діями суб'єктів ринку природного газу, у тому числі суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання державної форми власності (пункт 7 частини першої статті 3 Закону).
- (4) Ринок природного газу являє собою комплекс правовідносин, що виникають у процесі постачання природного газу, купівлі-продажу, а також надання послуг з його транспортування, розподілу, зберігання (пункт 33 частини першої статті 1 Закону).
- (5) Формування ресурсу природного газу в Україні відбувається внаслідок пропозиції природного газу з боку вітчизняних газовидобувних підприємств¹, суб'єктів ринку природного газу², які здійснюють імпорт природного газу, та власників ресурсу природного газу, які зберігають його в сховищах природного газу (газосховищах)³.
- (6) Газовидобувні підприємства та оптові продавці природного газу⁴ за наявності ліцензії можуть також здійснювати діяльність з постачання природного газу⁵ та, відповідно, виступати конкурентами на ринку постачання природного газу.
- (7) Відповідно до статті 11 Закону України «Про нафту і газ» користування нафтогазоносними надрами⁶, пошук і розвідка родовищ нафти і газу, їх експлуатація, спорудження та експлуатація підземних сховищ для зберігання нафти і газу здійснюються лише за наявності спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами, що надаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на умовах, визначених чинним законодавством.
- (8) Спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами – документ, що видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і засвідчує право юридичної чи фізичної особи, якій цей документ виданий, на користування нафтогазоносними надрами протягом часу, в межах ділянки надр, на умовах, передбачених у цьому документі.
- (9) Згідно з пунктами 1 та 3 розділу X Правил розробки нафтових і газових родовищ, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 15.03.2017 № 118, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02.06.2017 за

¹ Газовидобувне підприємство - суб'єкт господарювання, що займається видобутком (виробництвом) природного газу, у тому числі виробник біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел (пункт 5 глави 1 розділу I Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2493, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1378/27823).

² Суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, споживач (пункт 39 частини першої статті 1 Закону).

³ Сховище природного газу (далі - газосховище) - технологічний комплекс, створений у природній або штучній ємності з метою накопичення природного газу (включаючи ємність установки LNG, призначену для зберігання природного газу), і технологічно поєднані з цим комплексом споруди, призначені для зберігання (закачування, відбору) природного газу (пункт 40 частини першої статті 1 Закону).

⁴ Оптовий продавець - суб'єкт господарювання, який реалізує природний газ оптовому покупцю або постачальнику на підставі договору купівлі-продажу (пункт 22 частини першої статті 1 Закону).

⁵ Постачання природного газу - господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і полягає в реалізації природного газу безпосередньо споживачам на підставі укладених з ними договорів (пункт 28 частини першої статті 1 Закону).

⁶ Користування нафтогазоносними надрами - геологічне вивчення і розробка нафтогазоносних надр з метою пошуку та розвідки родовищ нафти й газу, видобутку нафти й газу або їх зберігання, повернення (захоронення) супутніх і стічних вод, інших відходів, що видобуваються в процесі розвідки і розробки родовищ нафти і газу (стаття 1 Закону України «Про нафту і газ»).

№ 692/30560 (далі – Правила), контроль за розробкою родовища (покладу) здійснюється користувачем надрами⁷ або оператором (за наявності) за участю організації, що проектувала розробку, шляхом систематичного аналізу ходу розробки на основі регулярних вимірів і спостережень, а також комплексу досліджень, які проводяться на видобувних, спостережних, п'єзометричних, нагнітальних свердловинах.

- (10) Відповідно до розділу XIII Правил, улаштування свердловин⁸ як один із основних етапів реалізації запроектованої системи розробки родовища (покладу), комплексного проекту на його облаштування здійснюється відповідно до затверджених робочих проектів (індивідуальних або групових).
- (11) При цьому конструкції параметричних, пошукових і розвідувальних свердловин повинні забезпечувати, зокрема, цементування обсадних колон, надійну герметизацію за колонного та міжколонного простору, а конструкція експлуатаційних (видобувних) свердловин повинна, зокрема, забезпечувати якісне цементування обсадних колон й ізоляцію продуктивних горизонтів з використанням сучасної оснастки обсадних колон.
- (12) Згідно з пунктом 31 Правил роботи з цементування обсадних колон закінчуються обов'язковим їх випробовуванням на герметичність, яке виконується згідно з чинними нормативно-технічними документами.
- (13) Вимоги до спорудження та експлуатації нафтогазових свердловин регламентують Правила безпеки в нафтогазовидобувній промисловості України, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 06.05.2008 № 95, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 2 червня 2008 р. за № 497/15188.
- (14) Порядок контролю якості цементування обсадних колон регламентується ВБН В.2.4.-00013741-001:2008 «Споруджування свердловин на газ і нафту. Основні положення». При цьому результати спуску обсадних колон і їх цементування оформлюють актами за встановленою формою і зберігають у справі свердловини протягом цього періоду їх експлуатації, разом із висновками геофізичних організацій щодо фактичного стану цементного каменю за обсадною колоною.
- (15) Відповідно до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.09.2015 № 2493, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1378/27823 (далі – Кодекс ГТС):
 - (а) Об'єкти (установки) газовидобувних підприємств, які мають намір приєднатися з метою передачі видобутого/виробленого ними газу до газотранспортної системи, приєднуються з урахуванням того, що видобутий/вироблений ними газ у місці його передачі до газотранспортної системи за своїми фізико-хімічними характеристиками має відповідати стандартам на природний газ, визначеним цим розділом. При цьому місце передачі газу має бути обладнано пристроями, які на безперервній основі забезпечують контроль фізико-хімічних показників газу (зокрема потоковий хроматограф, вимірювач температури точки роси тощо), з можливістю дистанційного їх контролю, передачі даних та відключення подачі неякісного газу до газотранспортної системи (пункт 4 глави 1 розділу VI Кодексу

⁷ Користувач нафтогазоносними надрами - юридична або фізична особа, що має спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами з метою пошуку та розвідки родовищ нафти і газу, видобутку нафти і газу або їх зберігання, повернення (захоронення) супутніх і стічних вод, інших відходів, що видобуваються в процесі розвідки і розробки родовищ нафти і газу (стаття 1 Закону України «Про нафту і газ»).

⁸ Свердловина - циліндрична гірнична виробка, створена бурами або іншими буровими інструментами, включаючи обладнання, необхідне для її експлуатації, діаметр якої набагато менший за її довжину (розділ II Правил).

ГТС).

- (б) Визначення фізико-хімічних показників природного газу у точках входу до газотранспортної системи проводиться на комерційних вузлах обліку газу та пунктах вимірювання витрат газу операторів суміжних систем (у тому числі суміжних газовидобувних підприємств) або інших суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи з використанням автоматичних потокових приладів (автоматичних хроматографів та вологомірів) та/або вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій (пункт 5 глави 1 розділу III Кодексу ГТС).
- (в) Оператор газотранспортної системи⁹ має право не приймати у точках входу в газотранспортну систему природний газ у випадках невідповідності фізико-хімічних показників природного газу параметрам, за недотримання яких типовим договором транспортування природного газу, затвердженого Регулятором, передбачено сплату додаткових плат (пункт 15 глави 1 розділу III Кодексу ГТС).
- (г) Особливості обліку природного газу у точках входу та точках виходу між оператором газотранспортної системи та операторами суміжних систем (крім оператора газорозподільних систем) або іншими суб'єктами, безпосередньо підключеними до газотранспортної системи, регулюються Кодексом ГТС та технічною угодою, що укладається між вказаними суб'єктами.

3. ОБСТАВИНИ, ВСТАНОВЛЕНІ В ХОДІ РОЗГЛЯДУ ЗАЯВИ

- (16) ТОВ «Стрийнафтогаз» здійснює геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку нафти, природного газу, конденсату на Добрівлянській площі, розташованій у Стрийському районі Львівської області, на підставі спеціального дозволу на користування надрами від 12.04.2016 № 4748 (далі – спецдозвіл), виданого Державною службою геології та надр України.
- (17) Спецдозволом встановлено обмеження щодо глибини використання родовища:
 - (а) на ділянці перетину з Угерським газосховищем – нижче 800 м;
 - (б) на ділянці перетину з Більче-Волицько-Угерським газосховищем – нижче 1100 м.
- (18) Надання спецдозволу було погоджено:
 - (а) Львівською обласною радою (рішення від 09.12.2014 № 1269);
 - (б) Мінприроди (лист від 09.04.2015 № 5/3-6/3837-15);
 - (в) Держгірпромнагляд (лист від 26.12.2014 № 9352/0/3.1-07/6/14);
 - (г) ПАТ «Укртрансгаз»¹⁰ (лист від 17.12.2015 № 16057/18-004).
- (19) АТ «Укртрансгаз» у листі від 17.12.2015 № 16057/18-004 зазначило, що не заперечує можливості продажу на аукціоні спецдозволу на користування надрами Добрівлянської площі, яка знаходиться в Стрийському районі Львівської області, за умови обмеження його по глибинах відносно розташованих поруч покладів підземних сховищ газу (далі – ПСГ) (Угерського та Більче-Волицько-Угерського) та з дотриманням усіх вимог чинних нормативно-правових актів.

⁹ Оператор газотранспортної системи - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із транспортування природного газу газотранспортною системою на користь третіх осіб (замовників) (пункт 19 частини першої статті 1 Закону).

¹⁰ Рішенням публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», яке є одноосібним акціонером публічного акціонерного товариства «Укртрансгаз», від 21.05.2018 № 186 змінено тип товариства «Укртрансгаз» з публічного акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство (АТ «Укртрансгаз»).

- (20) Філією «Управління магістральних газопроводів «Львівтрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» було видано ТОВ «Стрийнафтогаз» Технічні умови від 23.06.2016 № 16-26 на приєднання УПГ Добрівлянське до газотранспортної системи ПАТ «Укртрансгаз» (далі – Технічні умови).
- (21) Пунктом 8.8 Технічних умов у частині визначення фізико-хімічних показників газу передбачено необхідність забезпечення ТОВ «Стрийнафтогаз» виконання вимог глави 1 розділу III Кодексу ГТС, зокрема, встановити потоковий хроматограф для визначення компонентного складу газу та потоковий вологомір для визначення температури точки роси за вологою і вуглеводнями, з можливістю дистанційного контролю та передачі даних Стрийському ВУПЗГ УМГ «Львівтрансгаз». Для визначення сполук сірки та механічних домішок допускається використання лабораторних методів.
- (22) Листом ПАТ «Укртрансгаз» від 10.03.2017 № 3150/22-004 за результатами розгляду звернення ТОВ «Стрийнафтогаз» від 07.02.2017 № 29/03/17 погоджено встановлення потокового хроматографа та вологоміра на УПГ Добрівлянське для визначення компонентного складу газу та температури точки роси за вологою та вуглеводнями до кінця 2017 року. При цьому ПАТ «Укртрансгаз» зазначило про необхідність забезпечення з боку ТОВ «Стрийнафтогаз» визначення теплоти згоряння, компонентного складу газу та температури точки роси за вологою та вуглеводнями з використанням уповноважених хіміко-аналітичних лабораторій з періодичністю не рідше одного разу на тиждень.
- (23) Листом ПАТ «Укртрансгаз» від 24.03.2017 № 2943/16-009 надано дозвіл УМГ «Львівтрансгаз» провести роботи з підключення об'єкта приєднання (УПГ Добрівлянське).
- (24) Між ТОВ «Стрийнафтогаз» та ПАТ «Укртрансгаз» укладено Технічну угоду про умови приймання-передачі природного газу від 27.03.2017 № 2017-СНГ/ЛТГ (далі – Технічна угода).
- (25) Відповідно до пункту 6.1 Технічної угоди визначення фізико-хімічних показників природного газу у точках входу газотранспортної системи проводиться на комерційних вузлах обліку газу (пунктах вимірювання витрат газу) суб'єктів, безпосередньо підключених до газотранспортної системи, з використанням автоматичних поточкових приладів (автоматичних хроматографів та вологомірів), та/або вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій. До моменту встановлення вологоміра, а саме: до кінця поточного року з моменту введення вузла обліку газу (пункту вимірювання витрат газу) в експлуатацію, ТОВ «Стрийнафтогаз» має право проводити контроль компонентного складу, теплоти згоряння та температури точки роси по волозі та вуглеводням природного газу за допомогою хіміко-аналітичних лабораторій.
- (26) Згідно з Актом введення в комерційну експлуатацію хроматографічно-аналітичного комплексу ПВВГ УПГ Добрівлянське від 07.12.2018, у процесі випробувань були підтверджені метрологічні і технічні характеристики хроматографа та гігрометра, заявлені заводом-виробником. На основі результатів проведених випробувань прийнято рішення ввести потоковий хроматограф Rose-mount 370 XA SN: H-17J36040228 та потоковий гігrometer ТРОС-3-1 зав. № 656 в комерційну експлуатацію з 07:00 8 грудня 2018 року.
- (27) На підставі спецдозволу ТОВ «Стрийнафтогаз» пробурено та наразі експлуатується сім свердловин Добрівлянської площі.
- (28) ТОВ «Стрийнафтогаз» також здійснює діяльність із постачання природного газу відповідно до ліцензії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, постановою від 16.05.2017 № 653.

- (29) За інформацією, наданою ТОВ «Стрийнафтогаз», Товариство здійснює постачання природного газу 65 споживачам, зокрема ТОВ «Богородчанинафтогаз» (сmt Богородчани, Івано-Франківська обл.), ТОВ «Теплобуд» (м. Київ), ТОВ «НАДРА ЕНЕРДЖІ» (м. Київ), ТОВ «Регіон Постач Груп» (м. Київ), ПрАТ «Ензим» (м. Львів), ТОВ СВП Завод Промкерам «Голд Кераміка» (м. Київ), АТ «Чернівецький Хлібокомбінат» (м. Чернівці) та іншим.
- (30) АТ «Укртрансгаз» здійснює діяльність зі зберігання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ відповідно до ліцензії, виданої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (далі – НКРЕ), від 28.02.2013 № 212, та, відповідно, є Оператором газосховища.
- (31) Між ТОВ «Стрийнафтогаз» та ПАТ «Укртрансгаз» укладено договір зберігання (закачування, відбору) природного газу від 26.04.2018 № 1804000456.
- (32) До 01.01.2020 АТ «Укртрансгаз» також здійснювало діяльність із транспортування природного газу трубопроводами відповідно до ліцензії, виданої постановою НКРЕ від 28.02.2013 № 211, та, відповідно, виступало Оператором ГТС.
- (33) Між ТОВ «Стрийнафтогаз» та АТ «Укртрансгаз» укладено договір транспортування природного газу від 19.09.2018 № 1807000644.
- (34) З 01.01.2020 діяльність із транспортування природного газу трубопроводами здійснює ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» відповідно до ліцензії, виданої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), від 24.12.2019 № 3011.
- (35) За інформацією ТОВ «Стрийнафтогаз», між ТОВ «Стрийнафтогаз» та ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» укладено Технічну угоду про умови приймання-передачі природного газу з 01.01.2020.
- (36) Акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України») є вертикально-інтегрованою нафтогазовою компанією, яка здійснює повний цикл операцій з розвідки та розробки родовищ, експлуатаційного та розвідувального буріння, транспортування та зберігання нафти і газу, постачання природного і скрапленого газу споживачам.¹¹
- (37) АТ «Укртрансгаз» пов'язане з НАК «Нафтогаз України» відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та входить до складу Групи НАФТОГАЗ.¹²
- (38) НАК «Нафтогаз України» здійснює діяльність із постачання природного газу відповідно до ліцензії, виданої постановою НКРЕКП від 21.07.2017 № 527.
- (39) **Отже, ТОВ «Стрийнафтогаз» та НАК «Нафтогаз України» є конкурентами на ринку постачання природного газу.**
- (40) За інформацією АТ «Укртрансгаз», оскільки геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ, з подальшим видобуванням газу ТОВ «Стрийнафтогаз» здійснює безпосередньо в межах робочих свердловин підземних сховищ газу, існують ризики щодо можливості прямого видобування природного газу з підземних сховищ газу АТ «Укртрансгаз».
- (41) З огляду на зазначене, у лютому 2019 року за ініціативою АТ «Укртрансгаз» в особі

¹¹ Доступно за гіперпосиланням:

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/3A25D65C2606A6C9C22570D800318869?OpenDocument>

¹² Доступно за гіперпосиланням: <http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Annual-Report-2018-ukr.pdf>

філії «Оператор газосховищ України» було затверджено та узгоджено з ТОВ «Стрийнафтогаз» «Перелік заходів з контролю герметичності Більче-Волицько-Угерського та Угерського ПСГ на 2019 рік і запобігання виникненню газогідродинамічного зв'язку між об'єктами ПСГ та експлуатаційними об'єктами видобутку ТОВ «Стрийнафтогаз» (далі – Перелік заходів).

- (42) Вказаний Перелік заходів передбачає, зокрема, необхідність визначення герметичності підземного обладнання, оцінку герметичності за колонного простору, відсутності за колонних перетоків пластових флюїдів між продуктивними горизонтами – експлуатаційними об'єктами ТОВ «Стрийнафтогаз».
- (43) На виконання Переліку заходів підрядною геофізичною організацією ТОВ «ПУГР» (за договором з ТОВ «Стрийнафтогаз») 18.07.2019 було проведено промислово-геофізичні дослідження у свердловині № 4 Добрівлянська. Відповідно до висновку, за результатами вказаних досліджень «експлуатаційна колона та НКТ в інтервалі виконаних досліджень герметичні, за колонних перетоків не спостерігається; газогідродинамічний зв'язок між об'єктами підземних газосховищ та експлуатаційним об'єктом відсутній; НКТ та експлуатаційна колона в інтервалах об'єктів підземних газосховищ герметичні».
- (44) За інформацією ТОВ «Стрийнафтогаз», внаслідок виконання геофізичних досліджень було порушено режим роботи свердловини № 4 Добрівлянська, що призвело до її обводнення та зупинки. Після проведення капітального ремонту вказаної свердловини відновити її роботу не вдалося.
- (45) Витрати ТОВ «Стрийнафтогаз» на проведення геофізичних досліджень свердловини № 4 Добрівлянська становили 350 000 грн, при цьому, за підрахунками ТОВ «Стрийнафтогаз», порушення режиму роботи вказаної свердловини призвело до отримання збитків (недоотримання доходу) за період з 14.09.2019 по 24.10.2019 (включно) у розмірі 4 425 840,50 грн.
- (46) За інформацією ТОВ «Стрийнафтогаз», подальше виконання Переліку заходів, зокрема у частині проведення вимірів статистичних тисків та геофізичних досліджень інших свердловин, може призвести до неможливості відновлення їх роботи.
- (47) При цьому АТ «Укртрансгаз» листом від 30.09.2019 № 1001ВИХ-19/4490 звернулося до ТОВ «Стрийнафтогаз», в якому АТ «Укртрансгаз» наполягало на невідкладному виконанні ТОВ «Стрийнафтогаз» Переліку заходів.
- (48) У відповідь ТОВ «Стрийнафтогаз» листом від 18.10.2019 № 333/10/19 поінформувало АТ «Укртрансгаз» про понесення значних збитків унаслідок виконання Переліку заходів та запропонувало новий перелік заходів, який би враховував інтереси сторін і не завдавав фінансових збитків ТОВ «Стрийнафтогаз».
- (49) АТ «Укртрансгаз» у листі від 12.11.2019 № 1001ВИХ-19-5448, адресованому ТОВ «Стрийнафтогаз», зазначило, що ТОВ «Стрийнафтогаз» проведено геофізичні дослідження лише на свердловині № 4 Добрівлянська із семи діючих, та наголосило на необхідності невідкладного виконання ТОВ «Стрийнафтогаз» Переліку заходів, узгодженого в лютому 2019 року.
- (50) За інформацією Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, наданою листом від 13.12.2019 № 67-27-112/37 (вх. Комітету від 23.12.2019 № 10-07/15511), законодавством України не передбачено окремого переліку заходів, які мають бути здійснені з метою герметичності свердловин, у разі їх розташування в інтервалах ПСГ.
- (51) Газогідродинамічний зв'язок між свердловинами виникає лише за наявності відповідного каналу, здатного забезпечити міграцію пластових флюїдів. Першочерговою та найбільш очевидною ознакою такого зв'язку є ідентичність

компонентного складу та фізико-хімічних властивостей природного газу, а також порівняння динаміки пластових тисків і відборів газу з продуктивного горизонту та горизонту, що слугує підземним газосховищем.

- (52) Відповідно до копій паспортів свердловин № 1-7 Добрівлянська, наданих Комітету ТОВ «Стрийнафтогаз», конструкції цих свердловин герметичні.
- (53) Крім того, за результатами геолого-технічної наради з питань розгляду діяльності ТОВ «Стрийнафтогаз» щодо експлуатації свердловин Добрівлянської площі в частині перетину гірничого відводу Угерського ПСГ, що відбулася 05.11.2018 за участю представників філії «Управління магістральних газопроводів «Львівтрансгаз» АТ «Укртрансгаз», було встановлено, що колони в експлуатаційних свердловинах герметичні, перфораційні отвори вище 80 м відсутні, свердловини експлуатуються з дотриманням умов спецдозволу з обмеженням глибини щодо використання на ділянці перетину з Угерським газосховищем – 800 м і нижче, при цьому пластова система Угерського ПСГ, у результаті задовільного цементування свердловин в інтервалах глибин (640-785 м) ПСГ залишається цілісною, що підтверджується відповідними матеріалами.
- (54) Також відповідно до копій актів, наданих ТОВ «Стрийнафтогаз», компонентний склад, фізико-хімічні властивості природного газу, а також порівняльні динаміки пластових тисків і відборів газу із свердловин №№ 1-7 Добрівлянської площі та спостережних свердловин ПУ-30 та ПУ-32 Угерського ПСГ є різними.
- (55) Відповідно до інформації Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці), наданої листом від 13.12.2019 № 9465/1/10.3-ДП-18 (вх. Комітету від 16.12.2019 № 7-01/15129), у період з 01 по 10 квітня 2019 року Головним управлінням Держпраці у Львівській області проведено планову перевірку дотримання ТОВ «Стрийнафтогаз» вимог законодавчих на нормативно-правових актів з охорони праці та промислової безпеки, а також ведення робіт, пов'язаних з геологічним вивченням надр, їх використання (далі – планова перевірка). За результатами планової перевірки складено Акт перевірки суб'єкта господарювання від 10.04.2019 № 13/27/058/0371. У ході перевірки порушень герметичності свердловин ТОВ «Стрийнафтогаз» на ділянці перетину з Більче-Волицько-Угерським та Угерським ПСГ не виявлено.
- (56) Контроль за герметичністю свердловин здійснюється на підставі проєкту на буріння свердловин, а також проведення комплексу досліджень, які вказані в планах пробної експлуатації свердловин, проєкті дослідно-промислової розробки. Комплекс досліджень, який необхідно проводити в свердловинах, зазначено в пункті 2 розділу IV та пункті 27 розділу XIII Правил розробки. За результатами планової перевірки Головним управлінням Держпраці у Львівській області встановлено, що ТОВ «Стрийнафтогаз» відповідні роботи та дослідження і вимірювання виконувало в повному обсязі.
- (57) Водночас АТ «Укртрансгаз» не надано Комітету інформації та документів, які б свідчили про негерметичність свердловин ТОВ «Стрийнафтогаз» та наявність газогідродинамічного зв'язку між експлуатаційними свердловинами Товариства та об'єктами ПСГ.
- (58) Відтак дії АТ «Укртрансгаз», що полягають у схилянні ТОВ «Стрийнафтогаз» за наявності документів, що підтверджують герметичність свердловин № 1-7 Добрівлянська, до виконання ТОВ «Стрийнафтогаз» робіт, що можуть призводити до порушення режиму роботи його свердловин, може призвести до неможливості здійснення ТОВ «Стрийнафтогаз» діяльності з видобутку та продажу природного газу та, як наслідок, призводити до обмеження конкуренції на ринках природного газу.
- (59) Наявність відносин контролю між НАК «Нафтогаз України» та суб'єктом господарювання, що здійснює діяльність на ринках, які знаходяться у стані природних

монополій (транспортування, зберігання природного газу), надає НАК «Нафтогаз України» додаткові конкурентні переваги та можливість через відносини контролю суттєво обмежувати конкурентну спроможність інших суб'єктів господарювання, які є конкурентами НАК «Нафтогаз України» на ринках, на яких НАК «Нафтогаз України» здійснює свою діяльність, усуваючи їх з ринків шляхом обмеження доступу до послуг на ринках природних монополій.

- (60) Отже, дії АТ «Укртрансгаз» щодо схвалення ТОВ «Стрийнафтогаз», яке у встановленому законодавством порядку отримало усі необхідні дозвоільні документи, до виконання ним робіт, що можуть призводити до порушення режиму роботи свердловин компанії, можуть призводити до усунення суб'єкта господарювання, який виступає конкурентом НАК «Нафтогаз України», та обмеження конкуренції на ринках природного газу.
- (61) Оскільки видобування природного газу можливе за умови приєднання об'єктів газовидобувної компанії до магістрального трубопроводу оператора газотранспортної системи та наявності відповідного договору на транспортування природного газу, створення оператором газотранспортної системи для газовидобувних компаній перешкод у доступі до магістральних трубопроводів може призвести до створення бар'єрів для входу газовидобувних підприємств на ринки природного газу.

Враховуючи викладене, відповідно до частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», з метою припинення дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію на ринках природного газу, Антимонопольний комітет України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Акціонерному товариству «Укртрансгаз» утриматися від дій, які можуть призводити до порушення роботи свердловин та/або скорочення обсягу видобутку природного газу товариства з обмеженою відповідальністю «Стрийнафтогаз» та інших газовидобувних компаній, що може мати негативні наслідки для конкуренції на ринках природного газу.
2. Товариству з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України» вжити заходів щодо недопущення створення бар'єрів для входу / діяльності газовидобувних підприємств на ринки природного газу.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ